

Öfms

FÖRBUNDET FÖR MUSIKTERAPI I SVERIGE • MEDLEMSTIDNING

14

NR 14 2006 • ISSN 1650-3953

Rut Wallius nordic sound–efterdyningar och nya mål | presentation av föreläsarna
nya styrelsemedlemmar | årsmötet 2007 | Hans-Olof Johanson regla på kuba
Teresa Hedborg boliviaprojektet | Sofia Thoresdotter stafetten

Tidningen utges av
Förbundet för
Musikterapi i Sverige
Box 812, 101 36 Stockholm

Förbundet representerar den
svenska musikterapin som helhet.
Tidningen FMS Musikterapi
utges minst 2 ggr/år.

Det är förbundets medlemmar
som tillsammans med styrelsen
står för materialet till tidningen.

Alla medlemmar är välkomna med
bidrag. Förbundet är en mötesplats
för alla musikterapeuter i Sverige.

Medlemskap kostar 250:-/år
Postgiro: 810520-7

E-postadress: info@musikterapi.se
Webbadress: www.musikterapi.se

Ansvarig utgivare: Anna Eriksson

Material för publicering i denna tidning
tas gärna emot och skickas till Anna

Postadress:
Anna Eriksson
Åsögatan 200B
116 32 Stockholm

E-mail: anna.eriksson@minpost.nu

REDAKTÖREN HAR ORDET

Kära Musikterapivänner! Vi – FMS lyckades genomföra den 5:e Nordiska Musikterapi-konferensen i juni 2006. Yeah! Det känns helt underbart men vi var nog ganska slutkörda där vid konferensens slut och tröttheten har nog inte lämnat oss riktigt ännu. Jag känner dock att trots allt slit och att man som arrangör inte hann lyssna på så många föreläsningar, gav det mig en massa ny energi, alla dessa inspirerande möten man fick på konferensen. Hoppas att ni som var där känner likadant och det gett Er många nya tankar och ideer till era arbeten.

Vi i styrgruppen vill passa på att tacka alla som bidrog med insatser av olika slag till denna konferens. Stort Tack!

Som ni ser är tidningen ni håller i handen inte denna gamla vanliga. Vi är mycket

stolta att kunna presentera en ny fin layout på tidningen som vi fått hjälp med av Petra Lundell från Calexico/StudioPica i Göteborg, som även gjorde vårt fina konferensprogram.

Vi hade en önskan om att detta nummer skulle innehålla många artiklar om konferensen. Det blev icke så utan vi hoppas att vi skall få in en del artiklar till nästa nummer. Men håll till godo, i detta nummer får ni åka med till både Bolivia och Cuba. Spännande möte mellan olika kulturer.

Vi vill också passa på att tipsa Er att gå in på www.musictherapy2007.com där man kan läsa om nästa Europeiska Musikterapi-konferens i Holland.

Sköt om Er Alla och Njut av allt det goda julen för med sig.

Eder redaktör Anna Eriksson

NYA STYRELSEMEDLEMMAR

*På årsmötet i våras valdes tre nya personer in i fms:s styrelse.
Här presenterar de sig själva*



SOPHIE GUIGNARD

Jag heter Sophie Guignard, bor i Bromma och arbetar som musikerapeut på egen mottagning på Södermalm i Stockholm. Jag är också gruppleddare för ett rehabiliteringsprogram för långtidssjukskrivna människor med stressrelaterad problematik.



HANS-OLOF JOHANSON

Hej! Heter Hans-Olof Johanson och bor i skogen mellan Borås och Alingsås. Gick ut FMT 1994 och jobbar på gymnasiesärskolan och på barn/vuxen habiliteringen vid Södra Älvsborgs Sjukhus. MVH Hans-Olof



CARINA JONSSON

Jag som är kassör i FMS heter Carina Jonsson och har arbetat med musik under många olika former och åldrar. Arbetar idag som musikerapeut och kantor i församling med den treåriga musikterapiutbildningen från Sjövik i bagaget. Just nu håller jag på att bygga upp min musikerapeutiska ådra och förkovrar mig inom demens och dess påverkan vid högskolan. För övrigt jobbar jag mycket även med körer för vuxna och barn i alla åldrar och låter dessa få en så musikerapeutisk inriktning som möjligt. En del barngrupper med musik & rytmik blir det också.

ÅRSMÖTE KRISTINEHAMN 17-18 MARS 2007



ÅRSMÖTET 2007

Nästa årsmöte kommer FMS att genomföra tillsammans med RFDM på Kristinehamns folkhögskola. Vi planerar att ägna två dagar åt årsmöte och föreläsningar. Själva årsmötet sker på lördagen klockan 18.00. Boka in helgen redan nu!

MAT & LOGI

Vi blir serverade mat till bra priser. Det kommer att finnas tillgång till cirka 50 stycken sovplatser på skolinternat samt vandrarhem. Först till kvarn ...

INFORMATION

Mer information om tider, plats, föreläsare, hur man anmäler sig mm kommer senare, dels på vår hemsida www.musikterapi.se och dels genom utskickad inbjudan.

Väl mött!



NÄSTA ÅRSMÖTE DEN 17-18 MARS 2007 I KRISTINEHAMN

NORDIC SOUND-EFTERDYNINGAR & NYA MÅL

Några reflektioner från styrgruppens ordförande, Rut Wallius

När FMS sommaren 2003 fick förfrågan om att anordna nästa nordiska konferens var vi i dåvarande styrelsen snabba att ställa oss positiva till det. Vi som själva varit på konferenser hade så starka minnen av hur viktigt och betydelsefullt det varit för oss att få träffa och lyssna till kolleger, och att få känna sig många. Det övertygade övriga i styrelsen, och blev en drivkraft som stod sig genom hela vårt arbete.

Under resans gång märkte vi att det fanns en mängd andra vinster att göra med att anordna en konferens. Den kunskapsmässiga vinsten var en av dem. Nu vet vi hur man skriver ett "call for papers", vi vet hur man sätter ihop en vetenskaplig kommitté, och vi vet hur man tar reda på vilka föreläsare som är aktuella inom musikterapi just nu. De organisatoriska delarna har gett oss erfarenheter som vi kommer att ha god nytta av i framtiden. Vi har dessutom fått träna oss i att kommunicera

på engelska, flera har ju också föreläst på engelska för första gången. Förhoppningsvis har nu många upptäckt hur kul det var, och har dessutom ett material som kan framföras även på andra konferenser i världen!

Förutom att träffa och lyssna till kolleger i andra länder, så hoppades vi att en svensk konferens skulle ingjuta inspiration och arbetsglädje hos våra medlemmar. Vårt yrke är fortfarande ungt, och vi har en lång väg att gå för att skapa erkännande och arbetstillfällen. Vi vet att vardagen innehåller mycket av information kring vad vi gör, och varför. Bara att hitta praktikplatser till studerande kan vara nog så knepigt. Det är viktigt för oss att se och höra att andra arbetar, att arbetstillfällen finns, och att mycket forskning också sker. Kunskap som t.ex. kan vara av värde i samtal med presumtiva arbetsgivare. Snart kan vi också publicera en konfe-



rensdokumentation där den som vill lära sig mer om musikterapi kan hitta ny läsning.

En viktig grund för styrgruppens arbete var den process som föregick dess bildande –d.v.s. årsmöten och andra möten där FMS medlemmar fört fram sina synpunkter och där beslut fattats. Arbetsordningen med möten i FMS, MYF och RFD M, där representanter valts till olika arbetsgrupper gav styrgruppen det mandat som var en förutsättning för genomförandet, och de förslag som togs fram i arbetsgrupperna var konsekvent vägledande.

Det var ett utmanande, hårt men också oerhört stimulerande jobb för alla oss som deltagit i förberedelserna. Nu hoppas vi att det vi lärt oss ska kunna föra vår förening ett steg framåt i utvecklingen. I Norge och Danmark har man regelbundet nationella konferenser. Är vi möjligen mogna

för det här i Sverige också? Det sker kontinuerligt en utveckling inom både forskning och klinisk verksamhet, som förtjänar att lyftas fram i ljuset. Under några år har ju också samarbete skett med andra konstnärliga terapiformer genom t.ex. den broschyr som tagits fram inom SSR. Ett förslag finns om att samordna en nationell konferens med dansterapeuter, uttryckande konstterapeuter och bildterapeuter.

En första ansats till årligt möte för oss i FMS, med en lite ambitiösare inriktning än vi haft de senaste åren, kommer att ske i samband med nästa årsmöte. Den här gången förläggs det till Kristinehamn och samordnas med RFD M. Vi har då för avsikt att bjuda på flera föreläsningar, varav en hel del presentationer från Nordic Sound i repris. Väl mött där!

RUT WALLIUS

PRESENTATION AV FÖRELÄSARNA UNDER KONFERENSEN NORDIC SOUND

Deltagarna i Nordic sound fick som bekant ta del av många föreläsningar och seminarier. Här följer en presentation av föreläsarna, som representerade de fyra nordiska länderna Danmark, Finland, Norge och Sverige.



EVEN RUUD

Even Ruud har lång erfarenhet av musik och musikterapi. Han arbetar som professor i musikterapi vid Norges musikhögskola och Institutionen för musik och teater vid Universitetet i Oslo.

Ruud har ett flertal utbildningar bakom sig. Han är bland annat utbildad pianolärare vid musikkonservatoriet i Oslo, utbildad musikterapeut vid Florida State University och utbildad psykolog. Han har även studerat musikvetenskap och pedagogik vid Oslos Universitet. Utöver detta har han gjort en avhandling i musikterapi.

Even Ruud har använt sina kunskaper genom att arbeta tvärvetenskapligt inom musikvetenskap, musikterapi kopplat till didaktisk teori, specialpedagogik, psykologi, kulturell teori och mediastudier.

Genom åren har han gett ut cirka femton böcker och 200 artiklar som generellt sett behandlar ämnena musikterapi, musikpedagogik och ungdomskultur. En del av hans publikationer har översatts till språk som japanska, tyska, portugisiska, spanska, engelska, italienska och svenska.

Några av hans böcker är: Vad är musikterapi? (1982), Musikk som kommunikasjon og samhandling (1990), Musikk og verdier (1997), Musikk og identitet (1998), Vårma øyeblikk. Om musikk, helse og livskvalitet (2002).

På konferensen Nordic sound deltog Even Ruud i en debatt om musik och hälsa tillsammans med Ingrid Hammarlund och Töres Theorell.

Karin Johansson

TÖRES THEORELL

Töres Theorell disputerade 1971 inom ämnesområdet kritiska livshändelser och hjärtinfarkt. Han arbetade en del på olika platser i USA under 1970-talet vilket bland annat ledde till ett samarbete med Robert Karasek som är forskare i Nordamerika. Tillsammans skrev de boken *Healthy Work* (1990).



Sedan 1981 är han professor på IPM (Statens Institut för Psykosocial Miljömedicin) som är en forskande myndighet underställd Socialdepartementet. År 1995 utnämndes han till professor i psykosocial miljömedicin, och då särskilt arbetsmedicin, på Karolinska Institutet. Samtidigt som han började sin tjänst där blev han föreståndare för IPM. Dessa två uppdrag har han fortfarande kvar. I sin forskning behandlar Theorell framför allt stressfrågeställningar i arbetsmiljö och kritiska livshändelser.

Han är uppvuxen i en musikalisk familj och har goda erfarenheter av gemensamt musikutövande. Han har sagt att han tror att musik kan gå över grupptillhörigheter och ge goda upplevelser som kan delas av många. Han tror också att musik kan hjälpa en människa att tolka sina innersta känslor och att följden av detta blir att han/hon får en ökad förståelse för andras känslor vilket leder till en ökad social kompetens. Detta har han undersökt i olika forskningsstudier där han har visat hur kultur kan påverka hälsa. Bland annat har han visat hur musiken påverkar den sociala gemenskapen i skolan. Utgångspunkten var att musicerande kan skapa en gruppidentitet där följden blir att en grupp fungerar bättre tillsammans. Theorell har också studerat hur kultur i form av musik, bild, drama och dans hjälper barn att förstå sina egna känslor vilket i sin tur leder till att de lättare kan hantera stress.

Theorell har genom undersökningar visat att körsång leder till att vi blir mindre stressade. Tillsammans med några kollegor har han bland annat gjort studien *Does singing promote well-being?* som publicerades 2003.

Töres Theorell forts ...

Töres Theorell har också gjort studier med frågeställningar omkring kultur och hälsa inom sjukvården och psykiatin. Resultatet av det sistnämnda presenteras i boken *När orden inte räcker till* (1998) som Töres Theorell är redaktör och medförfattare till. Den handlar om bilders påverkan i rehabiliteringssyfte för bland annat krigsdrabbade människor.

Han har även studerat orsaker till och möjliga lösningar på sjukfrånvaron på arbetsplatser. Det har resulterat i två böcker som Töres Theorell är redaktör för och som han skrev tillsammans med Christer Hogstedt, Mats Bjurvald, Staffan Marklund och Edward Palmer: *Den höga sjukfrånvaron – sanning och konsekvens* (2004) och *Den höga sjukfrånvaron – problem och lösningar* (2005). Han har även visat att om personalen har möjlighet att påverka sitt arbete genom inflytande och delaktighet gynnas personalens hälsa. Detta presenterar han i boken *Är ökat inflytande på arbetsplatsen bra för folkhälsan?* (2003).

På konferensen *Nordic sound* föreläste Töres Theorell om musik och hälsa. Rubriken på hans föredrag är *How music affects our body and why it could be important to health*. Han deltog även i en debatt omkring musik och hälsa tillsammans med Ingrid Hammarlund och Even Ruud.

Karin Johansson

INGRID HAMMARLUND

Ingrid Hammarlund är verksam i Sverige och är väl känd för många musikterapeuter. Hon arbetar som lektor på och utbildningsledare för musikterapeututbildningen på Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Hon undervisar i musikterapi på utbildningen.

Hammarlund har en rad utbildningar bakom sig. Hon är bland annat utbildad till musikpedagog och dramapedagog. Hon har studerat specialpedagogik och har en fil. kand. Sin examen som musikterapeut fick hon 1984. Hon är även utbildad i GIM-metoden och psykodrama. Förutom detta har hon även handledarutbildning för musikterapeuter.

Hon arbetade i många år som lärare på folkhögskola. Som musikterapeut har hon mött många olika patientkategorier, både bland barn, ungdomar och vuxna. Hon har lång klinisk erfarenhet och har länge varit engagerad i forskning som behandlar musikterapi med hjärnskadade.

Ingrid Hammarlund har publicerat ett antal artiklar och är ofta anlitad som föreläsare. Hon var medförfattare i boken *Konstnärliga terapier. Bild, dans och musik i den läkande processen* (1999). I denna var hon redaktör tillsammans med Annika Alm och Erna Grönlund. Hammarlund var ansvarig för musikterapiavsnitten. Hon skrev bland annat om utbildning och forskning inom musikterapi och om de olika konstnärliga terapiformernas framtid. Det sistnämnda avsnittet skrev hon tillsammans med sina medredaktörer.

På konferensen *Nordic sound* deltog Ingrid Hammarlund i en debatt om musik och hälsa tillsammans med Töres Theorell och Even Ruud. Hon föreläste också omkring ämnet *The courage to be human*.

Karin Johansson





RANDI ROLVSJORD

Randi Rolvsjord har musikkterapiutdanning frå Norges musikkhøgskole i Oslo, men har sidan 1998 vore tilsett ved musikkterapistudiet i Høgskulen i Sogn og Fjordane. Ho bur difor på Sandane, på toppen av ein ås ved enden av ein fjord og mellom nokså høge fjell. Enn så lenge. Musikkterapistudiet på Sandane er på flyttefot og vert i løpet av sommaren 2006 ein del av Universitetet i Bergen. Randi og mannen hennar Rune (som arbeider med Voices og Nordic Journal of Music Therapy) og dei fire born deira er difor også på flyttefot, på veg til Vestlandshovudstaden.

Randi har "alltid" vore interessert i teoriinformert praksis og praksisrelevant forskning. Hovudoppgåva hennar ved Universitetet i Oslo fokuserte på musikk som språk og nonverbal kommunikasjon, i interaksjonsteoretisk og feministisk perspektiv. Oppgåva er seinare publisert som bok; Når musikken blir språk (2002). Dette er ei av dei beste og mest engasjerande musikkterapibøkene gitt ut på norsk. Publikasjonslista hennar tel elles tekstar med fascinerande titlar som "Desire in musical interplay," "The salutogenic orientation: Exploring Foundations for Resource-oriented Music Therapy," "Empowerment as metaphor for therapy," "Songs for a Blackbird: A Case Study from resource-oriented Music Therapy in mental health care," "Music as a Poetic Language," og "Working with Emotions through Songwriting." Bak desse titlane står ein engasjert forskar med evne til å sjå samanhengar mellom individuelle livshistorier og teoretiske (og metateoretiske) problemstillingar.

Rolvsjord har m.a. erfaring frå musikkterapi innan geriatri, men har dei seinare åra særleg arbeidd innan psykiatrifeltet, ved sidan av stillinga si ved musikkterapistudiet. Ho er for tida stipendiat knytt til doktorgradsutdanninga i musikkterapi ved Aalborg Universitet, med prosjektet: An Exploratory Study of Resource-oriented Music Therapy in Psychiatry. Ho er dessutan medlem av NISE-nettverket, eit norsk-israelsk-sørøstafrikansk-engelsk forskarnettverk knytt til prosjektet "Music and Health in Late Modernity: Resource-oriented Music Therapy and Community Music Therapy."

Brynjulf Stige

ULLA HOLCK

Ulla Holck har arbeidet på den musikkterapeutiske utdanningen i Aalborg sedan 1988, og er sedan 2005 anstalt som lektor. Forutom anstillingen ved Aalborgs Universitet arbeider hon også ved Musikkterapiklinikken på Aalborg Psykiatriske Sygehus, Avdelingen for barn og unga, med forskning og klinisk praksis. Ulla Holck har en kandidatexamen i musikkterapi, samt en utdanning som kroppsterapeut. Sedan 2002 er Ulla Holck initiativtagare och medredaktör på Dansk Musikterapi, en ny tidskrift som ges ut i samarbete mellan Musikkterapeuternas Landsklub och Dansk Forbund for Musikterapi.

Hennes huvudsakliga undervisningsområden rör musikkterapiteoretiska ämnen i förhållande till barn och unga, samt kvalitativa forskningsmetoder, särskilt videoobservation. Ulla Holck har stor klinisk erfarenhet av musikkterapeutiskt arbete med barn och unga inom psykiatri, och då särskilt autism och autism-liknande tillstånd. 2002 framlade hon sin P.H.D. avhandling "Kommunikalsk' Samspel i Musikterapi. Avhandlingen bestod av kvalitativa videoanalyser av musikaliska och kroppsliga interaktioner med barn med autism. Holck's forskning rör sig huvudsakligen omkring interaktionsteori inom musikkterapi, och hur denna kan observeras och analyseras inom en kvalitativ referensram.

För närvarande arbetar hon med en artikelserie om hur olika "spelregler" kan användas i musikkterapi med barn och vuxna. De två första artiklarna har just publicerats i den danska "Årsskrift for Musikterapi i Psykiatrien 2005", medan ytterligare två artiklar som inriktar sig på barn med funktionshinder är under produktion. Ulla Holck's metod för kvalitativ video-observation är av stort intresse, eftersom den ger möjlighet att undersöka och analysera interaktionen i – och effekten av – musikkterapi med en många gånger mycket kontaktsvag klientgrupp.

Josephine Ekerieke-Hansell





ANITA GRANBERG

Anita Granberg bor och verkar i Vansbro i Dalarna. Efter studentexamen har hon tagit organist- och kantorsexamen, folkskolläraexamen, utbildat sig till musiklärare, blivit diplomerad musikterapeut FMT, tagit en fil lic och slutligen doktorerat. Disputationen ägde rum fredagen den 4 juni 2004 på Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Hennes avhandling "Det måste få ta tid - En studie av musikterapeuters verksamhet i skola" kartlägger musikterapiverksamheten i Sverige. Hon beskriver och analyserar vidare ett antal musikterapisessioner med grupp/individuellt inom grund- och särskola. Anita Granberg har intervjuat företrädare inom olika svenska musikterapi inriktningar om vad som motiverar och är karakteristiskt inom den musikterapeutiska verksamheten. Hur uttagningen av elever till musikterapi går till samt hur samverkan med övriga skolverksamhet sker. Det måste få ta tid är en av Anita Granbergs slutsatser och avhandlingen ger en bild av hur musikterapi kan bidra med hjälp och stöd till elever liksom till utveckling av skolans och undervisningens bemötande av olika behov i "en skola för alla".

Hon arbetar idag som musiklärare och lärare i musikterapi vid Musikhögskolan Ingesund, samt som universitetslektor vid den estetisk-filosofiska fakulteten vid Karlstads Universitet. Anita är även en mycket anlitad föreläsare och 2002 medverkade hon som föreläsare vid den Tionde Världskongressen för Musikterapi i Oxford i England. Hon har även föreläst i Finland 2004 och i Japan 2005.

I år medverkade Anita Granberg som föreläsare i Nordic Sound, Stockholm med ämnet: Possibilities and obstacles in preventive and health promoting work with pupils with special needs. Functionally oriented music therapy (FMT) in schools.

Anita Granberg har publicerat: "FMT-metoden som analys vid läs- och skrivsvårigheter/dyslexi" C-uppsats i musikpedagogik Stockholm: Centrum för musikpedagogisk forskning, Kungl. Musikhögskolan, 1994

"FMT-metoden: en beskrivning och granskning av en musikterapeutisk metod" Uppsats i musikpedagogik inom forskarutbildningen Stockholm: Centrum för musikpedagogisk forskning, Kungl. Musikhögskolan, 1997

"Tre svenska utbildningar i Musikterapi: En studie av inriktningar, arbetsfält och arbetsformer" Licentiatuppsats 40 p. Stockholm: Centrum för musikpedagogisk forskning, Kungl. Musikhögskolan, 2000

"Det måste få ta tid - en studie av musikterapeuters verksamhet i skolan Stockholm" Disputation. Stockholm: Centrum för musikpedagogisk forskning (MPC), Kungl. Musikhögskolan, 2004

Källor; www.imh.se www.fmt-metoden.se www.kau.se
Tidskriften Tonvikt (se www.imh.se)

Ingela Lindström

HEIDI AHONEN-EERIKÄINEN

Heidi Ahonen-Eerikäinen kommer från Finland men bor sedan 2001 i Kanada. Hon är utbildad till både musikterapeut och psykoterapeut, specialiserad på människor som lider av trauma, och har doktorerat inom musikterapi vid Joensuu Universitet i Finland.

Hon har undervisat vid ett antal utbildningar i Finland. Bland annat har hon varit huvudlärare i Creative Arts Therapies vid North Karelia Polytechnic, lärare och handledare i musikterapi vid Sibelius Akademien (Finlands enda musikhögskola) och undervisat vid Helsingfors Universitet. Dessutom har hon drivit en egen praktik där hon specialiserade sig på gruppanalytisk musikterapi och psykoterapi.

År 2001 flyttade hon till Kanada för att arbeta på Wilfrid Laurier University i Ontario, Kanada. Hon blev chef för



Ahonen-Eerikäinen *forts* ...

Laurier Centre for Music Therapy Research (LCMTR) redan när det byggdes upp i början av 2000-talet och den ledarpositionen har hon kvar även idag. Utbildningen av musikterapeuter startade 2002. Enligt universitetet har utbildningen fastställt Lauriers position som en världsledare inom området musikterapiutbildning. Det finns endast ett fåtal liknande utbildningar i Kanada.

Nu arbetar Heidi Ahonen-Eerikäinen vid Wilfrid Laurier Faculty of Music, Music Therapy Department på Wilfrid Laurier University. Hon undervisar på the Music graduate programme i ämnen som musikpsykoterapi, handledning i att leda gruppanalytisk musikterapi och kvalitativ forskning. Nästa år startar universitetet ännu en utbildning inom samma område där Ahonen-Eerikäinen har en ledande roll.

Hon har även gett ut ett antal böcker och artiklar. Några av dessa artiklar finns till exempel i *Nordic Journal of Music Therapy*. En av dem publicerades 1999 och heter *Different Forms of Music Therapy and Working Styles of Music Therapists—a qualitative study* och handlar om vilka metoder som är lämpliga att använda i arbetet med gravt handikappade barn. En annan artikel publicerades år 2003 och heter *Using Group-Analytic Supervision Approach When Supervising Music Therapists*. I den fokuserar hon på en modell som hon har utvecklat och praktiserat i arbetet som handledare till terapeuter med olika inriktning.

Hon har även skrivit en bok om denna modell nyligen. Så på konferensen *Nordic sound* pratade hon om sin gruppanalytiska modell. Titeln på hennes föreläsning var *Group Analytic Music Therapy, Unconscious Dimensions of Music therapy Process*. Hon ledde även en experimentell workshop omkring modellen hon har utarbetat.

Karin Johansson

LARS-OLE BONDE

Lars-Ole Bonde är lektor och institutledare vid institutet för musikterapi som just nu genomgår en större förändring. Från och med 31 december 2005 har institutet för musik och musikterapi upplösts och delats i två separata delar, även om man fortsättningsvis befinner sig i samma lokaler som tidigare. Lars-Ole har en cand.mag examen i musikvetenskap och nordisk litteratur och är även utbildad musikterapeut samt GIM-terapeut. Som en av stöttepelarna inom musikterapin i Danmark är han medlem av styrelsen för det danska GIM-selskabet, dansk redaktör för *Nordisk Tidskrift for Musikkterapi*, och är dessutom aktiv som censor inom ämnesområdena musikvetenskap samt Estetik och Kultur.

Under hösten 2005 erhöll Lars-Ole Bonde sin P.H.D grad i musikterapi. Den forskning som ligger till grund för avhandlingen består av en studie som undersöker hur BMGIM kan påverka livskvaliteten hos cancerpatienter under rehabiliteringsprocessen efter diagnos och medicinsk behandling. Sex patienter erhöll vardera tio BMGIM-sessioner och intervjuades ett par månader efter avslutad behandling. Förutom intervjuerna företogs även en hermeneutisk analys och tolkning av de inre bilder som väcktes av musiken under sessionerna, inspirerad av Paul Ricoeur's teorier om metaforer och narrativ.

Lars-Ole Bonde är en av grundarna av den musikterapeutiska kandidatutbildningen i Danmark, han är mycket väl bevandrad inom både musik och musikterapi och har publicerat ett flertal böcker och artiklar i ämnet. Han är en mycket omtyckt föreläsare på utbildningen i musikterapi i Aalborg och är dessutom en god sångare. Han lyckas förena stor sakkunskap med ett brinnande intresse för musikterapi och musikterapeutisk forskning.

Josephine Ekerieke-Hansell



MUSIKUTBYTE BOLIVIA–SVERIGE

22 FEBRUARI TILL 19 MARS OCH MAJ 2006

*En utvärdering av Teresa Hedborg
försollärare & musikpedagog i Hjällbo, Göteborg*



TARABUKO

MIN UTVÄRDERING

Intresset för musik har jag från mitt hemland Chile. Jag arbetar med "Språk genom musik" i Hjällbos bibliotek där vi har ett upplevelserum. Tanken bygger på att barnen skall uppleva musiken med alla sinnen. Den harmoniska miljön och musiken stimulerar barnens nyfikenhet och språket, den ger glädje och lust att skapa.

Jag tror på Musikens makt att utveckla och förändra människor. För mig är det en självklarhet att musik skall spela en stor roll i det dagliga pedagogiska arbetet.

Genom att medvetet arbeta med musik och lustfyllda och fantasifulle miljöer vill jag skapa en pedagogisk situation för utveckling och gemenskap.

PROJEKTETS MÅL: Goda relationer mellan Europa och Sydamerika

PROJEKTETS SYFTE: Var att skapa goda relationer mellan musikpedagoger, musikerapeuter, och människor från olika arbetsområdet. Att ingen av oss kunde mera eller mindre, alla hade sina erfarenheter och upplevelser. Ett gemensamt samarbete mellan musikpedagoger och musikerapeuter, att utvecklas yrkesmässigt via nya erfarenheter.

MINA ERFARENHETER

Mina erfarenheter från Bolivia Sucre kommer jag aldrig att glömma. Jag hade fördomar om Bolivia. Jag är själv från Chile i Sydamerika, och mellan länderna har det alltid funnit rivalitet, (Norge–Sverige). Från det vi var små hörde vi de vuxna säga att "Bolivianer tycker inte om Chilenare"

Denna resa har öppnat en ny värld för mig, inte bara erfarenheter med musiken utan också genom att få möjlighet att se och lära känna en kultur som är genuin.

Den familj som jag bodde hos är nu vänner för livet. Vi har haft kontinuerlig kontakt via e-mail och drömmen att resa tillbaka finns i mitt hjärta och i min själ.

När jag skriver detta känner jag värme i min kropp och glädje att få vara en av de sju som åkte till Bolivia. Det finns saker man skulle ha kunnat göra bättre men man lär sig och å andra sidan det positiva väger mer än det negativa.

MIN FAMILJ: SAMARBETSPARTNER

Beatriz Michel bor med sina 3 barn, 2 tjejer mellan 14 och 16 år och Andres som är 7 år. Ett litet hus med två små hundar som lät mycket när man kom hem och det "spelade ingen roll" vilken tid det var.

Beatriz är musiklärare. Föräldrarna från förskolan betalar hennes lön. Varje månad hoppas hon få betalt från föräldrarna. Hon har alla barn ungefär 150 barn. Musiklektionerna är delade på tre förmiddagspass. Förskolan öppnar 8.30 och stänger för dagen kl. 12.00. Eftermiddagen använde Beatriz för att hjälpa sina barn, speciell Andres med hans läxor. Kl. 18.00 arbetar hon på Musikskolan som pianofröken. Hon har hemhjälp som gör det lättare för henne att arbeta på eftermiddagen.

JARDIN MUNICIPAL –KOMMUNAL FÖRSKOLA

Första mötet med musik och förskolebarn var när alla samlades i förskolans aula. Barnen sjöng glatt med sin lärare och vi, delegationen från Sverige, bara tittade och beundrade denna fantastiska musiklejare som med sitt dragspel fick ungefär 30 barn att sjunga. Alla var med, barn och pedagoger.

MINA UPPLEVELSER

Jag kände mig välkommen på min nya arbetsplats. Många barn som stod i "givakt" och sjöng mycket glatt med sina fröknar.



BEATRIZ MED SINA BARN

JARDIN DE NIÑOS MUNICIPAL

Barngrupperna är integrerade och det finns barn med och utan funktionshinder. Att kunna se detta arbete var för mig nytt. Här i Sverige med mina erfarenheter som jag har brukar man inte arbeta integrerat i förskolan med barn med särskilda behov. Det var en upplevelse som jag tog till mitt arbete. I Bolivia delar man inte upp barnen på samma sätt som vi gör i Sverige.

Jag fick nya intryck och erfarenheter och jag tror att Beatriz också fick det. Vi hade olika sätt att arbeta och vi lär av varandra. Jag delade med mig av mitt sätt att arbeta, att barn får möjlighet att uppleva med alla sinnen med musikens hjälp. I början stod alla barn i rad och sjöng. När jag kom och visade hur jag arbetar i Sverige tyckte barnen om det. Vi började sitta på golvet och

vi försökte göra ett litet upplevelserum i den kala aulan. Det fungerade bra. Barnen fick träffa Apan "Chico". Vi sjöng sånger från Sverige, Afrika och Latinamerika. Beatriz och jag pratade mycket om våra sätt att arbeta med musik och alla nya idéer om hur vi kan använda musik för att stärka barnen. Att kunna se varje barn är viktigt i vårt arbete. Att bygga upp självkänsla med hjälp av musik.

Barnen från Hjällbo och Majorna skickade brev till barnen i Bolivia. De ritade Pippi och gjorde också Pippi av trä som jag lämnade i Sucre med en bok och en Pippi Långstrump-docka. Vi gjorde en utställning i "Jardinen" (förskolan) av de fina teckningarna. När Beatriz kom i maj hade hon med sig många fina bilder från barnen och självklart gjorde vi en fin utställning i Hjällbos Bibliotek också.

MUSIKSKOLAN

Jag fick tillfällen att vara med på Beatriz Musikskola (kulturskola) där hennes syster Ana Michel, som också bodde hos mig några dagar, också arbetar som danspedagog. Barnen fick lära sig en dans från Göteborg "Cho la hop" dansen från Angereds kulturskolor. Det blev en DVD om "Cho la Hop".

Träningskolan Psicopedagogico besökte jag bara en gång. Där fick jag ett tillfälle tillsammans med hela gruppen och att en gång själv att se hur man arbetar med funktionshindrade barn. Det var ett mycket fint arbete som Ylunka, som är fysioterapeut i träningskolan, gjorde med

barnen. Fem barn satt i en ring och visade sin glädje och samspelet mellan varandra. Hon använde musik och är inte utbildad till det. Det visade om igen att man inte behöver vara musikpedagog för att arbeta med musik utan om man tror och vet att det är bra för barnen då använder man det.

Upplevelserna från Bolivia har jag i min hjärna och mitt hjärta och alla hundra bilder och filmer som jag har är ett minne för livet. Det blev en liten utställning i Hjällbo Bibliotek med många fina bilder och musikinstrument från Sucre.

SVERIGE MAJ MÅNAD

I Sverige fick jag dela med mig av mitt arbetssätt med Beatriz. Hon gick in verk-

samheten som en av oss fröknar. Hennes yrkeskunskap som musikpedagog var mycket uppskattat. Maj är en månad med många fester för våra barn. Hjällbo-kalaset, Allsång, Förskolans dag, Tjej runda runt Slottsskogen osv. Hon hade inga problem att samarbeta med mina kollegor från Angereds kulturskola och Hjällbo förskolor. Språket var inga problem eftersom vi hade musiken som samhörighet och nu är jag övertygad att vi genom musik öppnar nya gränser. Musik förenar människor och gör det lättare att leva.

ALLA I GRUPPEN

Det var en positiv grupp som hade samma mål att lära känna varandra och byta erfarenheter. Det var bra att vi fick se olika arbetsplatser i Sucre. Här i Sverige var det



TERESA MED BARNEN I SUCRE



HELA GRUPPEN

lite svårare för Bolivianerna pga. avståndet. Några av oss bor i Stockholm och andra i Göteborg och Borås.

Att uppleva den styrka som musiken ger människor är underbart. Med Tarabuccos folk, att bara vara i deras närhet och se människornas stolthet med sin kultur och sina rötter, är något som jag aldrig kommer att glömma.

Ungdomar som spelar sin musik och är stolta över att visa det för oss. Det är något som vi här i Sverige måste arbeta med. Jag är inte svensk men som jag säger, om man är säker i sin egen kultur och inte glömmet sina rötter, blir den andra kulturen också viktig alltså den svenska kulturen. Jag säger bara: Dansa en Jojka med dina barn, de kommer att älska det.

Musiken i Bolivia tillhör vardagen. Det är en levande musikkultur som har funnits hundratals år och man ser tydlig i varje by hur musiken ger glädje. Kontrasten med Sverige är att i Bolivia behöver man inte gå i skola för att spela fiol, gitarr eller dragspel, man bara spelar och det kommer från hjärtat. Kärleken till musiken går i arv. Från när man föds tills man dör musiceras och spelas det.

TERESA HEDBORG

Slutrapport från hela projektet kommer att publiceras efter årsskiftet.

SAMARBETE MED REGLA, KUBA

Hans-Olof Johanson

Sitter på tåget på väg till Stockholm för att närvara på ett symposium angående hälsoarbete på Kuba. Det är genom svensk-kubanska föreningen som jag är med i ett nätverk som heter "Medicinare för Kuba". Det känns spännande eftersom det är första gången som jag får tillfälle att prata om mitt projekt i Regla, Kuba utanför ett musikterapisammanhang.

Förra året 2005 i november höll jag min första föreläsning i Havanna. Efter föreläsningen kom det fram flera intresserade åhörare som ville veta mer. Den som var mest intresserad av ett framtida samarbete var Dr. Raul Gil. Denne Dr. Gil som gjorde ett mycket sympatiskt intryck ställde många frågor och gjorde initierade iakttagelser av mitt arbete som FMT-terapeut utifrån de dvd-exempel som jag hade presenterat. Vi pratade en

lång stund i pausen och sedan bjöd han in mig till ett studiebesök på sin arbetsplats. Jag kanske skulle nämna här att Dr Gil är läkare, psykiatriker och verksamhetschef på det center som jag skall beskriva mer ingående längre fram. Han är även ordförande i Sydamerikanska Psykiatrikerförbundet.

En annan av åhörarna var en mycket intressant man, Lic. José Delfin Morales. Han arbetade med naturens egna ljud. Han kunde låta som vinden, regnet eller alla skogens djur. Det var fascinerande att stå och prata med honom och plötsligt lät det som om vi hade lämnat staden och förflyttat oss ut i naturen. Efter föreläsningen kom även ljudteknikern fram och frågade när jag skulle komma tillbaka för han läste psykologi på universitetet i Havanna och skulle vilja att hans studiekamrater också skulle få höra vad jag hade att



säga. Näväl på det hela taget en lyckad föreläsning med intresserade åhörare och med ett bra resultat.

Några dagar senare blev jag hämtad i bil och jag åkte för första gången till Regla, en av de mer avsidiga stadsdelarna av Havana. Vi kom fram till "Centro comunitario de salud mental", som när man översätter det blir ungefär "Gemensamt center för mental/själslig hälsa". Här har Dr Gil sedan 1991 arbetat med ett projekt som går ut på att ingen i stadsdelen Regla skall känna sig utanför. Alla oavsett ålder, förmåga eller förutsättningar skall känna att de är en i samhället. Om du sen är alkoholist, ensamstående mamma, pensionär eller utvecklingsstörd. Och för att nå det målet använder man sig av El Arte, Konsten. Centret innehåller alltså både en vårdcentral med allt från b v c till apotek och åldringsmottagning, en särskola, en dagcentral för vuxna förståndshandikappade m m.

PÅ REGLA ANVÄNDER MAN:

1. KONSTEN som diagnos, utvärdering, terapi, och rehabilitering av personer med mentala funktionshinder.
2. KONSTEN som ett sätt att inkludera socialt och att återinföra i gemenskapen.
3. KONSTEN som avmytifierare av själva det samhällsliga målet för ett center för mental hälsa
4. KONSTEN som befrämjare av hälsan

Jag fick sitta ned och vänta på den mycket upptagne verksamhetschefen Dr Gil. Under



HANS-OLOF JOHANSON I SAMTAL MED LIC. JOSE DELFIN MORALES

der tiden fick jag en kopp kubanskt kaffe som alltid serveras med mycket socker, om man inte säger till innan. Så kom då Dr Gil och vi gick en runda för att se på hela bygget. Han visade stolt entrén där några av de största nutida konstnärerna på Kuba hade gjort en imponerande muralmålning. I direkt anslutning till entrén fanns ett stort rum där det satt flera vuxna utvecklingsstörda och skrattade och hejade på Dr Gil. När vi gick in där kändes det som om man var på vilket dagcenter som helst, enda skillnaden var att alla talade spanska. På det hela gav det ett rent

men påvert intryck. Många rum med många människor överallt och trappor som gick både upp och ner. Det var även delar som fortfarande var stängda på grund av att de var skadade av orkanen Wilma som hade skakat om kubanerna rejält två veckor tidigare. Vilket naturligtvis lockade till skratt under min föreläsning då en av mina adepters heter Wilma, ett litet rödhårigt yrväder. Rätt som det var gick vi ut på gatan till ett tomt hus i nästa kvarter. Här berättade Dr Gil att de skulle göra i ordning för att kunna bedriva musikterapi. Sedan bjöd de på lunch. Efter

ter den goda lunchen satte vi oss på chefens kontor och pratade om vad vi skulle kunna göra i framtiden. Regla ordnar bland annat en Biennial vart annat år. Denna pågår under en månad och då är det föreläsningar, konserter, utställningar, verkstäder och runda bordssamtal. Den nästa skulle vara i april 2007 och Dr Gil undrade om jag var intresserad av att sitta med vid ett runda bordssamtal med olika sorters terapier från hela Sydamerika. Bland annat Simma med Delfin terapi, Ridterapi och psykiatri m.m.

Med på rundvandringen var också en läkare som studerar till musikterapeut. Hans examensarbete heter "Musikterapi med äldre: ett alternativ till hälsa". Han heter Dr. Rigoberto Oliva Sanches och visade stort intresse för ett framtida samarbete där FMT skulle kunna bidra med mycket.

Min kontakt på Kuba har varit Lic. Idida Rigual Gonzalez vars examensarbete jag granskade och opponerade på. Det heter "Musikterapi och equinoterapi med ungdomar med autism".

Tack vare att mitt visum blev försenat så blev detta den enda föreläsningen och kontakten på denna första trevare för att se vad funktionsinriktad musikterapi skulle kunna göra på Kuba.

I november åker jag tillbaka för att ha en orienteringskurs i FMT och så får vi se vad det kan ge inför framtiden.

HANS-OLOF JOHANSON

Sofia Thoresdotter



STAFETTEN

Jag heter Sofia Thoresdotter och är Sjöviks utbildad musikterapeut. Just nu har jag friår, men i vanliga fall jobbar jag på ett dagcenter i Gröndal i Stockholm. Där har jag en halvtidstjänst och jag jobbar för det mesta individuellt, men jag har också några få grupper.

Många av dom som är inskrivna hos oss har flerkfunktionshinder. Det innebär bland annat att dom behöver hjälp med i stort sett allting. Ständigt måste dom ha andra människor tätt in på livet och det finns väldigt små möjligheter att få vara privat. Jag tänker att musiketerapin är ett sånt tillfälle. Ett tillfälle när det blir möjligt att få skapa och vara medskapande som en nödvändig del i ett samspel.

När jag gick min utbildning på Sjövik, brukade jag fråga andra redan verksamma musikterapeuter om dom trodde att det fanns något jag inte kunde jobba med ef-

tersom jag är blind. En ganska dum fråga har jag tänkt nu efteråt, för hur skulle någon annan än jag kunna veta det, men det resulterade ändå i något bra. Det var en person som sa till mej att det säkert inte skulle vara några problem, bara jag inte jobbade med personer med autism eller med personer som inte talar. Det gjorde naturligtvis att jag blev mycket intresserad av att jobba med just detta och det är också det jag gör och det går väldigt bra.

I våras, när vi var i Bolivia för att träffa och utbyta erfarenheter med personer som jobbar med musik och specialpedagogik, tänkte jag just på detta med att arbeta och spela med människor som inte talar. Jag är ganska dålig på spanska och i mötet med människorna där på dagcenteret i Sucre var det ju mycket lättare för mej att få kontakt med dom som behövde använda andra former för kommunikation än det talade språket.

Sofia Thoresdotter

OLU BIRGIT JEPPSSONS FOND FÖR MUSIKTERAPI

Kungl. Musikaliska Akademien förfogar genom Olu Birgit Jeppsons fond för musikterapi över medel till stipendier för utbildning och forskning i musikterapi.

Stipendierna kan sökas för deltagande i internationella musikterapikonferenser, studieresor och kurser och gälla kostnader för resor, hotell, avgifter, teknisk utrustning, litteratur och liknande omkostnader. Fonden har två ansökningstillfällen per år.

Under år 2007 skall ansökan vara Akademien tillhanda:
Senast den 28 februari 2007
– för aktiviteter som äger rum fr o m 1 juli 2007.
Senast 30 september 2007
– för aktiviteter som äger rum fr o m 1 januari 2008.

Besked om erhållande av stipendium lämnas under april respektive november månad.

Ansökan skall innehålla specificerade uppgifter om vad pengarna ska användas till och motivering för ansökan samt personlig presentation och meritförteckning. Intyg från handledare och arbetsgivare skall bifogas ansökan. För deltagande i konferenser kan stipendium medges i de fall sökandes konferensbidrag accepterats till konferensprogrammet. Uppgifter om att inlägget accepterats skall styrkas skriftligt i ansökan.

Under fondens första år prioriteras personer som utbildar sig och forskar på magister- och doktorandnivå. Beviljat stipendium förutsätter återrapportering inom ett år. Stipendium kan erhållas högst tre år i rad.

Ansökan mottages skriftligen (ej via fax eller e-post) och skall ställas till:
Kungl. Musikaliska Akademien,
Blasieholmstorg 8, 111 48 Stockholm

Frågor gällande fonden kan ställas till:
ake.holmquist@musakad.se
ingrid.hammarlund@kmh.se
karin.harms-ringdahl@ki.se

MUSIKTERAPI HANDELDARE

Handledare som gick första handledarutbildningen

20 P | 1996/97

Ingrid Hammarlund
08-16 18 62 KMH

Urban Yman
08-84 41 07

Anci Sandell
0322 - 559 44

Anne Olofsson
08-731 01 42 bostad
08-5177 5671/7054 arbetet

Carl-Magnus Nordlund
08-771 79 13 bostad
0706-94 07 55 arbetet

Sören Oscarsson
0221-404 00 bostad
0221-26 511 arbetet

Handledare som gick senaste utbildningsomgången

30 P | 2001/02

Lotti Eklöf
011-31 88 11 bostad
011-22 47 83 arbetet

Ann-Sofie Paulander-Bäck
08-715 61 29 bostad
073-964 96 95 mobil

Noomi Säfsten
08-580 258 55 bostad
08-517 793 49 arbetet

Petra Werner Kjellberg
08-64018 71 bostad

Monika Jonsson
08-715 14 21 bostad
0708-65 81 26 arbetet/mobil

MUSIKTERAPI PÅ NÄTET

ORGANISATIONER I SVERIGE

FMS, Förbundet för musikterapi i Sverige,
www.musikterapi.se

RFDM, Riksförbundet diplomerade
musikterapeuter,
www.fmt-metoden.se

UTBILDNINGAR I SVERIGE

KMH, Kungliga Musikhögskolan i Stockholm
www.kmh.se

Musikterapiinstitutet i Uppsala,
fmt-utbildning
www.fmt-metoden.se

Ingesunds musikhögskola
www.imh.se

Utbildningar i Norden

NMH, Musikhögskolan i Oslo
www.nmh.no/Utdanning/Musikkterapi

Högskolan i Sogn og Fjordane (Norge)
www.hisf.no/sts/Musikkterapi

Ålborg universitet: Institut för Musik
och Musikterapi
www.musik.auc.dk

ORGANISATIONER INTERNATIONELLT

Musikterapeuternas Landsklub (Danmark)
www.musikterapi.org

Dansk förbund för musikterapi: Interesseförening
www.dansk-forbund-for-musikterapi.dk

Voices: A World Forum for Music Therapy
www.voices.no

Norsk forening for Musikkterapi:
Interesseorganisation
www.musikkterapi.no

Musikterapiföreningen i Finland
www.musiikkiterapia.net

EMTC, European Music Therapy Confederation
www.musictherapyworld.net/index.html

WFMT, World Federation of Music Therapy
[www.musictherapyworld.de/
modules/wfmt/w_index1.htm](http://www.musictherapyworld.de/modules/wfmt/w_index1.htm)

AMTA, American Music Therapy Association
www.musictherapy.org

APMT, Association of Professional Music Therapists
(England)
www.apmt.org.uk

AUSMTA, Australian Music Therapy Association
www.austmta.org.au

BSMT, British Society of Music Therapy
www.bsmt.org

CAMT, Canadian Association for Music Therapy
www.musictherapyworld.net

5th European GIM Conference
(19-22 September 2002, Tyskland)
[www.musictherapyworld.net/modules/
news/shownews.php?shownews=13](http://www.musictherapyworld.net/modules/news/shownews.php?shownews=13)

10th World Congress of Music Therapy
(23-28 Juli 2002, England)
www.mt2002.org

11th World Congress of Music Therapy (2005,
Brisbane, Australia)
För ytterligare information, kontakta:
amtapres@optusnet.com.au

WEBPUBLICERINGAR

Nordic Journal of Music Therapy
www.hisf.no/njmt

British Journal of Music Therapy
www.bsmt.org/j-index.html

Collegno, musikalske studier fra Institut for Musik
og Musikterapi og Nordjysk Musikkonservatorium
www.musik.auc.dk/collegno/collegno.dk.html

Musictherapyworld, e-magazine
www.musictherapyworld.de

Tidskriftet NFMT (Norge)
www.musikkterapi.no/html/tskrift.htm

Voices – a world forum for music therapy
www.voices.no

BOKFÖRLAG

Jessica Kingsley Publishers
www.jkp.com

Barcelona Publishers
www.barcelonapublishers.com

Runa Förlag
www.runaforlag.se

MUSIKINSTRUMENT

Låta
www.soundwell.com

Lutfisken
www.lutfisken.se

Musiklådan
www.musikladan.nu

Musinova
www.musinova.se

INNEHÅLL

Redaktören har ordet Anna Eriksson	1
Nya styrelsemedlemmar	2
Årsmöte 2007	3
Nordic Sound Rut Wallius	4
Even Ruud Karin Johansson	6
Töres Theorell Karin Johansson	7
Ingrid Hammarlund Karin Johansson	9
Randi Rolvsjord Brynjulf Stige	10
Ulla Holck Josephine Ekerieke-Hansell	11
Anita Granberg Ingela Lindström	12
Heidi Ahonen-Eerikäinen Karin Johansson	13
Lars-Ole Bonde Josephine Ekerieke-Hansell	15
Musikutbyte Bolivia-Sverige Teresa Hedborg	16
Samarbete med Regla, Kuba Hans-Olof Johanson	22
Stafetten Sofia Thoresdotter	26
Musikterapi handledare Kontaktlista	27
Musikterapi på nätet webbadresser	28



NORSK FORENING FOR
MUSIKKTERAPI



Velkommen til den andre norske musikkterapikonferansen

Norsk forening for musikkterapi arrangerer den andre norske musikkterapikonferansen i Bergen, mai 2007. I 1997 ble den forrige norske konferansen avholdt i Oslo, da som en jubileumskonferanse for foreningen. Det er på høy tid at musikkterapeuter samles igjen på en egen norsk konferanse.

Arrangementskomiteen er veldig stolte av å kunne invitere alle våre kollegaer til Bergen. Vi ønsker å arrangere en konferanse som har et høyt faglig nivå og en sosial profil som innbyr til mye samvær og samspill. Vårt mål er at denne konferansen skal bli en god oppfølger til den forrige konferansen som ble holdt i Bergen, i 2003, den fjerde nordiske musikkterapikonferanse.

Les mer om konferansen og meld deg på www.musikkterapi.no

**Musikk på tvers:
Musikkterapiens flerfaglige og tverrfaglige dimensjoner**

Bergen 31. mai - 3. juni 2007
www.musikkterapi.no